

Arkivsaksnummer: 2019/16655-23

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 30.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	14/2023	26.05.2023

Sak - Grimsdalen LVO - pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt - gbnr 86/1 fnr 45 Dovre kommune

Innstilling fra forvalter

Pålegg

Fester av gbnr 86/1 fnr 45 i Grimsdalen landskapsvernområde, Dovre kommune, Hans Skomakerstuen, pålegges snarest og innen 1.9.2023 å berge det ulovlige forholdet på setra i orden jf. naturmangfoldloven § 69.

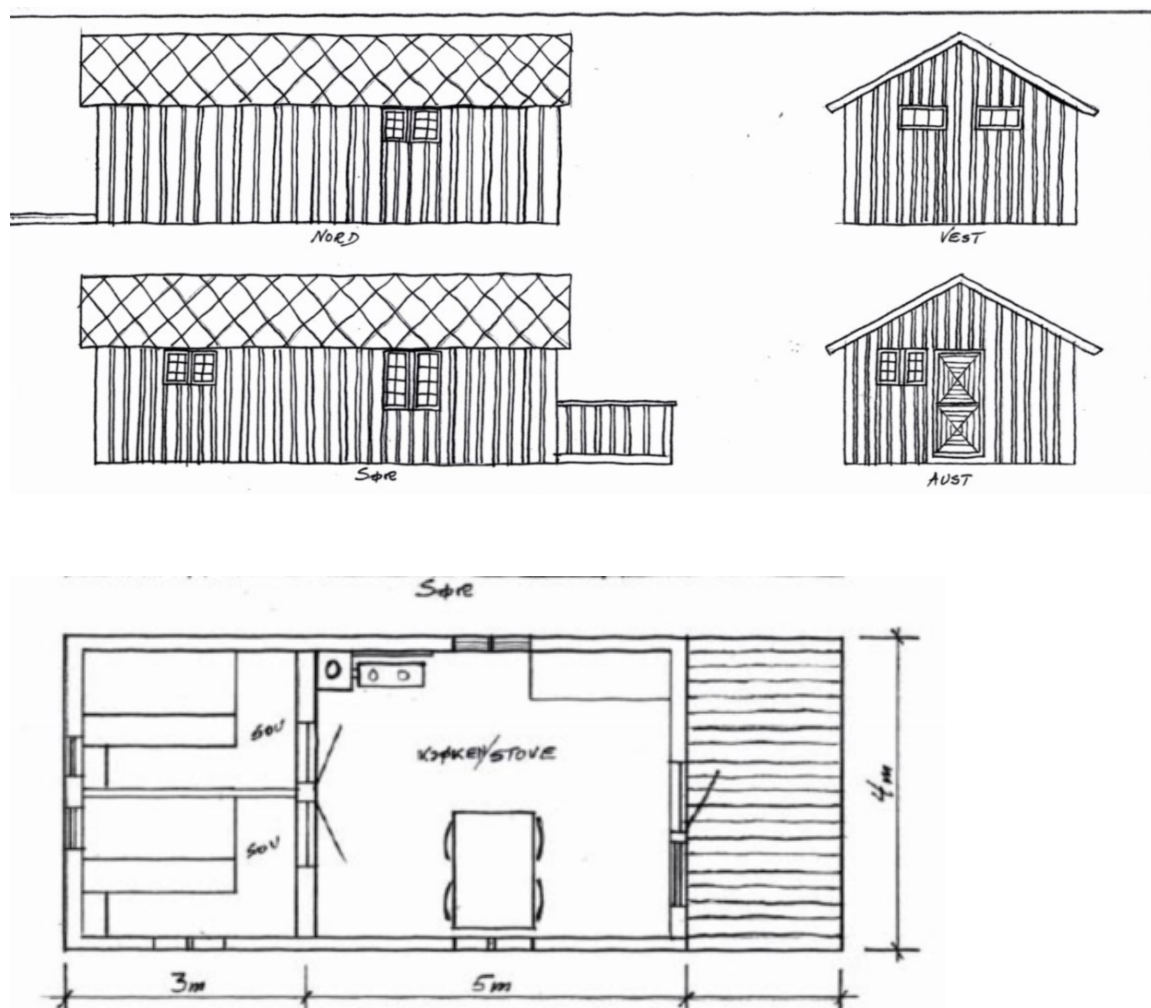
Følgende skal være rettet:

- Plassering av ny seterstue skal være der den gamle stod og den gamle grunnmuren som ny seterstue skulle plasseres på må restaureres da den er fjernet i forbindelse med det ulovlige tiltaket. En oppfylling med stein som nå er gjort vil ifølge kulturminnemyndigheten ikke avhjelpe situasjonen mye. Dette er blitt tydelig kommunisert til tiltakshaver, senest i behandling av klagen 20.8.2021. Plassering av den gamle, nedraste seterhuset er vist på bilde i søknad fra tiltakshaver datert 20.9.2015 og vist på bilde under.
- Seterhuset skal ha utvendige mål som den gamle setra og i tråd med byggetegning i søknad datert 20.9.2015 slik vilkårene i tillatelsen tilsier. Utvendige mål på tegning vedlagt søknad viser at seterhuset har utvendige mål på 8x4 meter, dvs BYA på 32 m². Seterhuset må endres slik at utvendig mål blir 8x4 meter i tråd med oversendte byggetegninger, se stegninger under
- Oppføring av gjerde (netting eller stakitt) er ikke en del av tillatelsen gitt 8.4.2016. Gjerdet må derfor fjernes.
- Det skal ikke være noen form for platting verken med eller uten rekkverk – skiferplatting må fjernes
- Solcellepanel er ikke omsøkt og må fjernes.

- Seterhuset skal overflatebehandles i en mørk brun eller grå farge

Bilde av det eldre, nedraste seterhuset

Bygningstegninger som vedlagt i søknad fra 2015

Forhåndsvarsel

Dersom forholdet ikke er bragt i ordne som beskrevet over innen angitt dato varsels det herved om tvangsmulkt på kr 500 pr/dag inntil det ulovlige forholdet er rettet. Dette varselet er å betrakte som et forhåndsvarsel om tvangsmulkt, jf. naturmangfoldlovens § 73.

Det gis en frist på 7 dager etter utsendelsesdato på dette brevet som frist for å uttale seg om den varslede tvangsmulkten.

Pålegg om retting er enkeltvedtak og kan påklages av part eller en med rettslig klageinteresse i saken innen 3 uker etter mottakelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Klagen skal sendes skriftlig til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, men stiles til Miljødirektoratet. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang.

I henhold til forvaltningsloven §§ 18-19 har du anledning til å gjøre deg kjent med sakens dokumenter. Det bes om at saksbehandler kontaktes dersom dette er aktuelt.

I henhold til forvaltningsloven § 42 har du videre rett til å begjære oppsettende virkning, dvs. be om at gjennomføringen utsettes.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - 26.05.2023

Eldri Siem Saka blir utsatt i påvente av befarung.

Eldri Siem Tiltakshaver gis frist til 01.10.23 for å rette avviket.

Behandling

Forslaget om utsettelse fra Eldri Siem falt mot 5 stemmer.

Forslag om utvidet frist fra Eldri Siem enstemmig vedtatt.

Innstillingen fra nasjonalparkforvalteren vedtatt med endret frist, mot en stemme (Guri Ruste).

Vedtak

Pålegg

Fester av gbnr 86/1 fnr 45 i Grimsdalen landskapsvernområde, Dovre kommune, Hans Skomakerstuen, pålegges snarest og innen 1.10.2023 å berge det ulovlige forholdet på setra i orden jf. naturmangfoldloven § 69.

Følgende skal være rettet:

Plassering av ny seterstue skal være der den gamle stod og den gamle grunnmuren som ny seterstue skulle plasseres på må restaureres da den er fjernet i forbindelse med det ulovlige tiltaket. En oppfylling med stein som nå er gjort vil ifølge kulturminnemyndigheten

ikke avhjelpe situasjonen mye. Dette er blitt tydelig kommunisert til tiltakshaver, senest i behandling av klagen 20.8.2021. Plassering av den gamle, nedraste seterhuset er vist på bilde i søknad fra tiltakshaver datert 20.9.2015 og vist på bilde under.

Seterhuset skal ha utvendige mål som den gamle setra og i tråd med byggetegning i søknad datert 20.9.2015 slik vilkårene i tillatelsen tilsier. Utvendige mål på tegning vedlagt søknad viser at seterhuset har utvendige mål på 8x4 meter, dvs BYA på 32 m². Seterhuset må endres slik at utvendig mål blir 8x4 meter i tråd med oversendte byggetegninger, se stegninger under

Oppføring av gjerde (netting eller stakitt) er ikke en del av tillatelsen gitt 8.4.2016. Gjerdet må derfor fjernes.

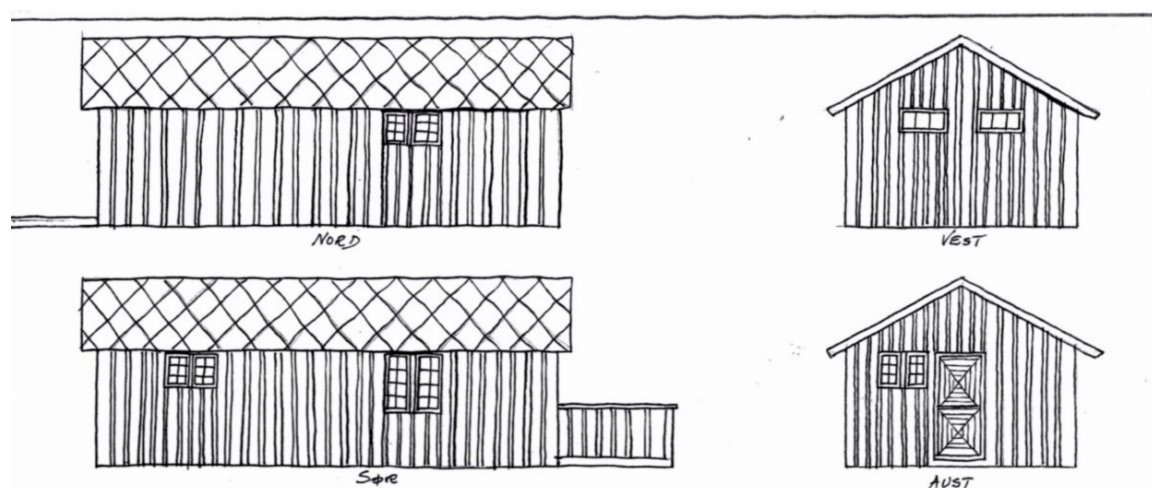
Det skal ikke være noen form for platting verken med eller uten rekkverk – skiferplatting må fjernes

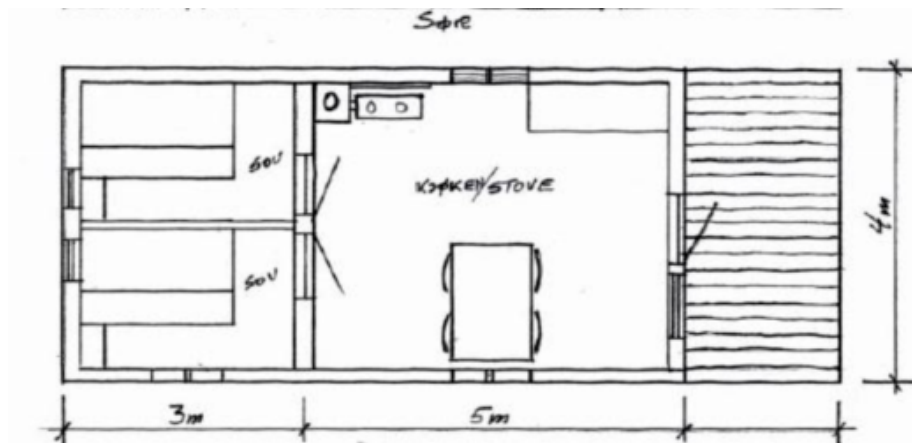
Solcellepanel er ikke omsøkt og må fjernes.

Seterhuset skal overflatebehandles i en mørk brun eller grå farge

Bilde av det eldre, nedraste seterhuset

Bygningstegninger som vedlagt i søknad fra 2015

Forhåndsvarsel

Dersom forholdet ikke er bragt i ordre som beskrevet over innen angitt dato varsels det herved om tvangsmulkt på kr 500 pr/dag inntil det ulovlige forholdet er rettet. Dette varselet er å betrakte som et forhåndsvarsel om tvangsmulkt, jf. naturmangfoldlovens § 73.

Det gis en frist på 7 dager etter utsendelsesdato på dette brevet som frist for å uttale seg om den varslede tvangsmulkten.

Pålegg om retting er enkeltvedtak og kan påklages av part eller en med rettslig klageinteresse i saken innen 3 uker etter mottakelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Klagen skal sendes skriftlig til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, men stiles til Miljødirektoratet. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang.

I henhold til forvaltningsloven §§ 18-19 har du anledning til å gjøre deg kjent med sakens dokumenter. Det bes om at saksbehandler kontaktes dersom dette er aktuelt.

I henhold til forvaltningsloven § 42 har du videre rett til å begjære oppsettende virkning, dvs. be om at gjennomføringen utsettes.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad fra tiltakshaver 2015
- 2 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - vedtak april 2016
- 3 Grimsdalen LVO - Oppfølging av kontroll med byggetiltak - Hans og Inger Skomakerstuen
- 4 Særutskrift - Grimsdalen LVO - byggetiltak - Nørstegårdssetra gbnr 86/1/45 - Tverrlisetre - Hans og Inger Skomakerstuen

- 5 Endelig vedtak - klage - Grimsdalen LVO - byggetiltak - Nørstegårdssetra gbnr 86/1/45 - Tverrlisetre - Hans og Inger Skomakerstuen
- 6 Påpeking av plikt og forhåndsvarsel - retting av tiltak på gbnr 86/1 fnr 45 i Dovre kommune - Hans Skomakerstuen
- 7 Bygningskontroll Tverrlisetra 22.pdf
- 8 Forhåndsvarsel og uttale til rapport fra tilsyn om retting av bygningstiltak på gbnr 86/1 fnr 45 i Dovre kommune
- 9 Tilbakemelding - forhåndsvarsel - Grimsdalen LVO - byggetiltak - Nørstegårdssetra gbnr 86/1/45 - Tverrlisetre - Hans og Inger Skomakerstuen

Saksopplysninger

Sakshistorikk

Det ble den 8.4.2016 gitt vedtak om tillatelse etter søknad til oppføring av nytt seterhus på Tverrlisetre i Grimsdalen LVO, gbnr 86/1 fnr 45 i Dovre kommune. Tillatelsen baserte seg på opplysninger og tegninger gitt i søknad fra tiltakshaver datert 22.9.2015 samt uttale fra kulturminnemyndigheten, daværende Oppland fylkeskommune datert 29.3.2016.

Som vanlig i byggesaker i de store verneområdene i Rondane, gjennomførte Statens naturoppsyn (SNO) tilsyn med byggesaken. Oppsynets rapport datert 14.8.2019 konkluderer med at tiltaket er oppført i strid med tillatelse gitt i 2016

Sekretariatet oversender oppsynets rapport til tiltakshaver og ber om en uttale. Tiltakshaver gir uttale og det avklares at tiltakshaver ønsker å få behandlet en endringssøknad (i prinsippet få godkjent slik som seterhuset er oppført). Denne søknaden om endring er datert 6.1. 2021. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre behandlet søknaden i møtet den 10.2.2021 og avsto søknaden. Tiltakshaver klaget på vedtaket i brev datert 2.3.2021. Det ble i forbindelse med forberedende klagesaksbehandling gjennomført en befaring den 25.6.2021. Nasjonalparkstyret valgte i sin forberedende behandling av klagen å la vedtaket om avslag stå, og sendte klagen over til Miljødirektoratet for endelig klagebehandling, jf vedtak datert 20.8.2021.

Miljødirektoratet opprettholdt nasjonalparkstyrets vedtak om avslag, jf. vedtak datert 17.11.2021.

Etter dette ble det sendt et varsel om mulig vedtak om pålegg om retting og konsekvensene om forholdet ikke ble rettet, jf. brev datert 16.12.2021. I samme brev ble det også vist til plikten tiltakshaver har til å bringe det ulovlige forholdet i orden, og at forvaltninga hadde tiltro til at dette ble gjort.

SNO var igjen på befaring den 1.11.2022 for å følge opp (bygningskontroll), og rapporten fra befaringen konkluderer med at seterbygningen ikke er i samsvar med gitt tillatelse fra 2016:

«SNO gjennomførte kontroll i 2018 av byggetillatelsen. Kontrollen i 2018 avdekket at seterhuset var bygd på pæler utenfor den gamle grunnmuren. Bygningen var på 4,80m x 8,20m. Totalt på

39,36 m². Det var ikke bygd uthus/do. Kontrollen den 01.11.22 viste at bygningen nå står på en ny mur utenfor den gamle grunnmuren. Det kan se ut som den gamle muren er flyttet ut dit pælene stod og bygd høyere med ny stein. Bygningen er fortsatt på 4,80m x 8,20m. Gjerdet mellom bygningene på setra er skiftet ut fra sauenetting til tre.

Bygningen er ikke i samsvar med gitt tillatelse. Ut i fra tillatelsen skulle seterhuset være 32 m² på eksisterende grunnmur.»

Jf bilder fra bygningskontrollen gjennomført deb 2.11.2022 under.

Bilde tatt 01.11.22

Bilde tatt 01.11.22

På bakgrunn av SNO sin rapport ble det sendt et forhåndsvarsel om mulig pålegg og konsekvensen av å ikke følge opp et eventuelt pålegg datert 13.3.2023. Rapporten fra SNO var vedlagt. Tiltakshaver ble gitt mulighet for å komme med uttale til rapportens innhold og varselet om pålegg, med en frist på 2 uker. Tiltakshaver sendte tilsvaret på varselet datert 2.4.2023.

Tiltakshavers tilsvaret:

Vedtaket fra 2016 har vilkårene:

1 De nye byggene skal ha samme mål som de gamle og oppføres slik som vist i byggetegningene vedlagt søknaden.

2 Hvis den gamle setra hadde torv på taket, skal også det nye seterhuset ha torv. Alternativt kan det brukes skifer eller bordkledning på taket.

3 Dersom bygningene skal overflatebehandles skal det brukes en mørk grå eller mørk brun farge. Vinduskarmer og vindskier skal ikke hvitmales.

4 Det er ikke tillatt å bygge terrasse/platting hverken med eller uten rekkverk slik som omsøkt.

5 Ved innsetting av vindu, skal det brukes vindu med gjennomgående sprosser/inndelinger.

6 Det skal ikke gjøres inngrep i terrenget ut over det arealet som berøres av tilbygget.

Slik vi ser det er det kun vilkår 3 som ikke er overholdt enda. Pga av ulike omstendigheter rakk vi ikke å beise setra på nytt. Dette vil gjøres til sommeren.

Setra er bygd som tegningene viser, med mål i bruksareal som forvaltningsplanen viser til.

Plassering av bygningen på tomten er gjort så godt det lar seg gjøre, uten at en sperrer den gamle vegen på oversida og uten at inngrep i terrenget er gjort. For å gjøre bygningen mest mulig lik den gamle seterstua, så ha vi nå murt oppunder hele bygningen, med deler av den gamle mursteinen og noe tilført stein. Høyden på muren er ikke høyere enn fra gammelt av. Vi mener derfor at vilkårene som var satt i det opprinnelige vedtaket er fulgt. Rapporten fra oppsynet sier også noe om gjerdet er endret fra trådgjerde til stakitt. Trådgjerdet var et midlertidig gjerde for å holde husdyr ute fra tomten og permanent gjerde ble satt opp etter hvert. Stakittgjerdet var på plass under nasjonalparkstyrets befaring, uten at dette ble kommentert. Stakittgjerde er også den gjerdetypen som tradisjonelt har blitt brukt i Grimsdalen.

Om nasjonalparkstyret er uenig i vår konklusjon, så ber vi om at det holdes en befaring til sommeren, slik at evt misforståelser kan oppklares.

Nasjonalparkforvalter viser til at vedtak om oppføring av seterstue fra 2016 ble gjort på bakgrunn av søknad fra tiltakshaver. Søknaden ligger til grunn for behandling og vedtak i saken, og vedtaket kan ikke leses løsrevet fra søknaden. Vilårene sier klart og tydelig at byggene skal oppføres slik som vist i byggetegningene vedlagt søknaden, der de ytre målene på bygningen er vist som 8x4 meter.

Videre vises det til at nasjonalparkstyret har gjennomført befaring juni 2021 i forbindelse med klagesaken. Nasjonalparkforvalter kan ikke se hva en ytterlige befaring vil tilføre av ny informasjon, og mener den dokumentasjonen som foreligger, blant annet i form av bilder fra oppsynets bygningskontroll, er tilstrekkelig.

Etter Miljødirektoratet vedtak og rapport fra SNO er det klart at det foreligger et ulovlig forhold. Seterhuset på gbnr 86/1 fnr 45 er oppført i strid med gjeldende tillatelse fra 2016. Tiltakshaver har fått mulighet til frivillig å bringe forholdet i orden og i tråd med gjeldende tillatelse, uten at dette har blitt gjort.

Rettslig grunnlag

Naturmangfoldloven § 69 hjemler adgangen til å gi pålegg om retting og stans av en ulovlig handling eller et ulovlig forhold. Med retting menes som oftest gjenoppretting av en tidligere tilstand, for eksempel riving av ulovlige bygninger.

For å kreve retting av et forhold som allerede er utført kreves det at handlingen eller forholdet er i strid med naturmangfoldloven eller forskrifter eller enkeltvedtak i medhold av denne loven. Det er *ikke* et krav om at det har oppstått skade på naturmangfoldet eller at det er fare for slik skade, det er tilstrekkelig at handlingen ikke er tillatt. Tiltak som klart er i strid med loven, en forskrift eller et vedtak, bør kreves rettet.

Når det gjelder tvangsmulkt er vilkåret at det skal foreligge overtredelse av en plikt, jf. naturmangfoldlovens § 73. Momenter som kan vektlegges i en vurdering av om tvangsmulkt skal gis, er blant annet allmennpreventive hensyn og manglende tillit til at plikten gjennomføres. Bruk av tvangsmulkt fritar ikke den ansvarlige fra plikten til å gjennomføre det aktuelle pålegget, f.eks. å foreta retting av et forhold. Tvangsmulkt hindrer heller ikke politianmeldelse dersom saken er alvorlig nok til det. Beslutning om tvangsmulkt bør som hovedregel tas uavhengig av om forholdet anmeldes og ikke legges på vent i påvente av behandlingen i politiet. Vilkår for å anvende tvangsmulkt er at det foreligger en plikt og at denne er klar og tydelig. Det må også være mulig å overholde plikten. Foreligger det tvil om hvorvidt plikten kan oppfylles for eksempel på grunn av forhold utenfor den ansvarliges kontroll, bør tvangsmulkt ikke brukes.

Tvangsmulkt skal forhåndsvarsles. Forhåndsvarselet må redegjøre for hva saken gjelder, jf. forvaltningsloven § 16. Det må klart angis hva den ansvarlige plikter å gjøre for å unngå at tvangsmulkt løper, fristen for gjennomføring og tvangsmulktens størrelse. Det anbefales at parten gis en frist på 1-2 uker for å komme med sine merknader til varselet, før et evt. vedtak fattes. Beløpets størrelse fastsettes etter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, men bør settes tilstrekkelig høyt til at den får ønsket effekt.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for Grimsdalen landskapsvernområde til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, Fylkesmannen, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet kan gi pålegg om retting og stans da de har delegert myndighet etter naturmangfoldlovens § 69. Det er forvaltningsmyndigheten for verneområdet som har primæransvaret for å følge opp overtredelser med pålegg om retting og stans

Administrative sanksjoner er hjemlet i naturmangfoldlovens §§ 69, 71 og 73. En eventuell anmeldelse hjemles i naturmangfoldlovens § 75.

Vurdering

Begrunnelse – hvorfor pålegg gis

Det er i foreliggende tilfelle oppført en bygning i Grimsdalen landskapsvernområde som er i strid med gitt tillatelse og som derfor er ulovlig, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1. Det ble gitt avslag på tiltaket slik det er oppført, jf nasjonalparkstyrets vedtak datert 20.8.2021 og vedtaket er stadfestet av Miljødirektoratet i vedtak datert 17.11.2021. Naturmangfoldlovens vilkår om at det må foreligge et ulovlig forhold er dermed oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 69, 1.ledd.

Den ansvarlige har fått påpekt plikten vedkommende har til å rette opp i det ulovlige forholdet ihht NML § 69, og hva denne opprettingen vil innebære. Tiltakshaver har ikke rettet opp i det ulovlige forholdet slik at tiltaket er i tråd med gjeldende tillatelse datert 8.4.2016, jf. SNO sin bygningskontroll datert 1.11.2022.

Den ansvarlige har videre fått vite hva som kan bli konsekvensen av å ikke rette opp det ulovlige forholdet, og det ble varslet om mulig pålegg om retting med frist til uttale på 14 dager. I sin tilbakemelding på varselet fremkommer det at tiltakshaver mener tiltaket nå er i samsvar med tillatelse datert 8.4.2016, noe bygningskontrollen gjennomført fra SNO med bilder bestrider.

Selv om et tiltak er forbudt, må det foretas en konkret vurdering av om pålegg etter naturmangfoldloven § 69 skal gis. Den klare hovedregelen etter forvaltningspraksis er at ulovlige tiltak som ikke frivillig rettes, skal pålegges fjernet. Dette for å sikre respekt for regelverket og ivaretagelse av verneverdiene i området . Videre er en streng praksis i tråd med prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet. Bevaring av seterbebyggelsen i Grimsdalen landskapsvernområde er en del av verneformålet og gradvise endringer av bebyggelsen ved for eksempel oppgraderinger kan medføre at setrene mister sitt særpreg. En slik utvikling vil være i strid med verneformålet og vil kunne uthule vernet .

For forvaltningsmyndigheten er det svært viktig å forhindre at enkelt personer tar seg til rette i verneområder. Det er derfor av stor betydning at forvaltningen ikke åpner for eller gir inntrykk av at det er lettere å få tilgivelse enn tillatelse. Særlig viktig er det å være restriktiv på ulovlige byggetiltak i områder som dette, hvor seterbebyggelsen er med på å prege landskapet og der ivaretagelse av seterbebyggelsen er en del av verneformålet. Det er flere setrer innenfor dette verneområdet og i andre, nærliggende verneområder og Miljødirektoratet finner det trolig at også andre kan ønske utvidelser eller endringer av bygningsmassen. Presedensvirkningen, betydningen av å skape respekt for regelverket og at man ikke skal tjene på å ta seg til rette tillegges derfor stor vekt.

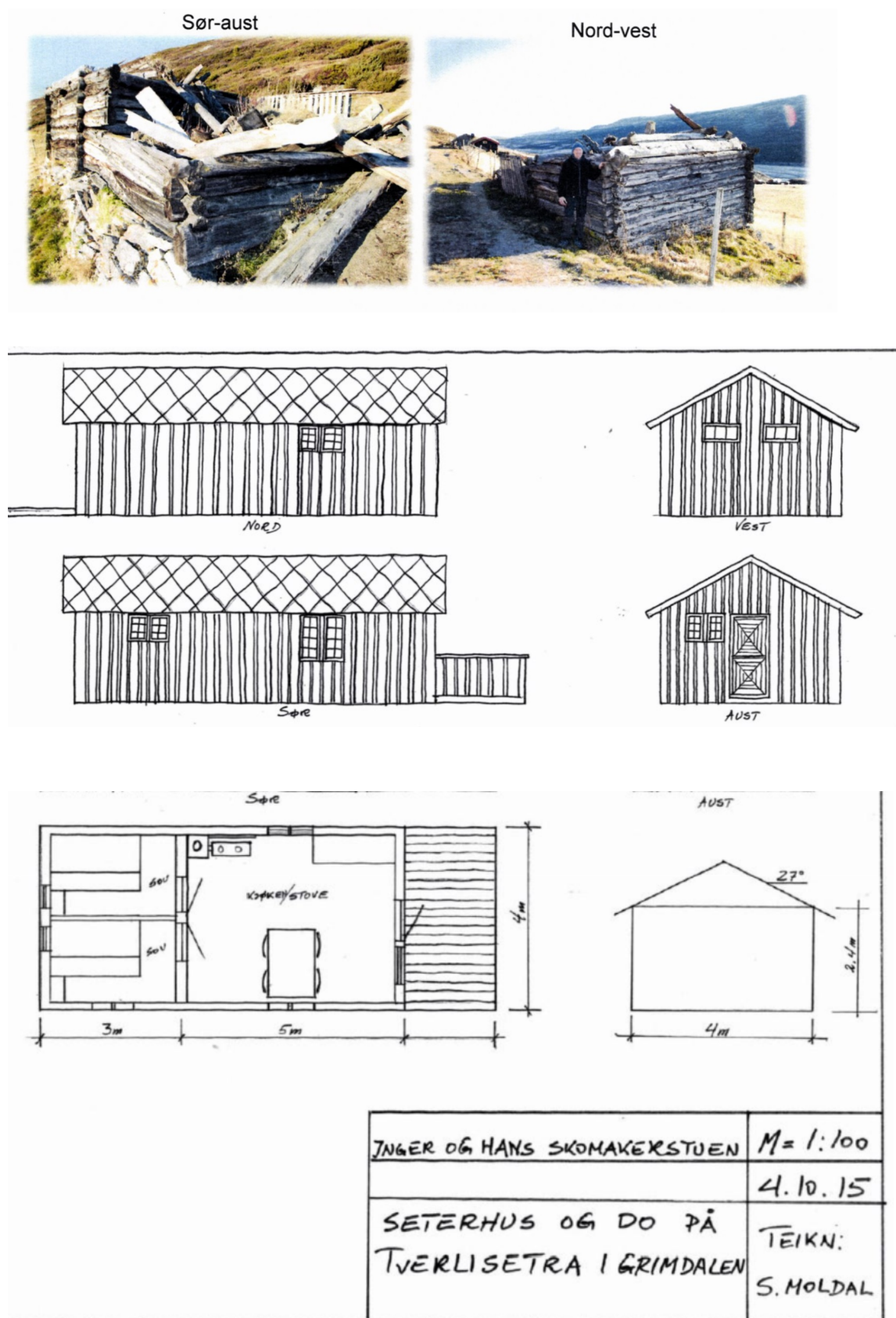
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har varslet et mulig pålegg om retting og den ansvarlige for overtredelsen har fått god tid til frivillig å rette opp i det ulovlige forholdet uten at dette har blitt gjort. Det synes derfor nødvendig at nasjonalparkstyret må gi vedtak om et pålegg om retting for at dette ulovlige forholdet skal opphøre.

Beskrivelse av pålegget

Nasjonalparkforvalter tilrår at det gis pålegg om retting i tråd med de tegninger som er omsøkt i søknad datert 22.september 2015 og de vilkår som er gitt i tillatelse datert 8.april 2016.

Dette innebærer at seterhuset oppføres i tråd med gitt tillatelse fra 2016, noe som medfører følgende:

- Plassering av ny seterstue skal være der den gamle stod og den gamle grunnmuren som ny seterstue skulle plasseres på må eventuelt restaureres hvis den er fjernet i forbindelse med det ulovlige tiltaket. En oppfylling med stein som nå er gjort vil ifølge kulturminnemyndigheten ikke avhjelpe situasjonen mye. Dette er blitt tydelig kommunisert til tiltakshaver, senest i behandling av klagen 20.8.2021. Plassering av den gamle, nedraste seterhuset er vist på bilde i søknad fra tiltakshaver datert 20.9.2015.
- Seterhuset skal ha utvendige mål som den gamle setra og i tråd med byggetegning i søknad datert 20.9.2015 slik vilkårene i tillatelsen tilsier. Utvendige mål på tegning vedlagt søknad viser at seterhuset har utvendige mål på 8x4 meter, dvs BYA på 32 m². Seterhuset må endres slik at utvendig mål blir 8x4 meter i tråd med oversendte byggetegninger.
- Oppføring av gjerde (netting eller stakitt) er ikke en del av tillatelsen gitt 8.4.2016. Gjerdet må derfor fjernes.
- Det skal ikke være noen form for platting verken med eller uten rekkverk – skiferplatting må fjernes
- Solcellepanel er ikke omsøkt og må fjernes.
- Seterhuset skal overflatebehandles i en mørk brun eller grå farge

Figur 2: Bilder og tegninger fra søknad om tiltak datert 20.9.2015.

Frist for gjennomføring

Den ansvarlige har fått en tilstrekkelig lang frist og gode muligheter for å frivillig rette opp i det ulovlige forholdet. I og med at tiltaket ligger til veg som er stengt mellom 1. desember og 5.juni tilrås det at fristen for å rette opp ulovligheten i tråd med pålegget, settes til 1.september 2023.

Varsel om tvangsmulkt

Det foreligger manglende tillit til at pålegget vil bli gjennomført uten tvangsmulkt. Den ansvarlige har blitt gitt romslig tid til frivillig å bringe forholdet i orden uten et pålegg fra nasjonalparkstyret . Den ansvarlige har ikke fulgt opp plikten etter naturmangfoldlovens § 69 om plikten til å rette det ulovlige forholdet.

Dersom den ansvarlige ikke retter seg etter pålegget om retting og fristen for gjennomføring innen 1.september 2023 oversittes, varsles det om mulig **tvangsmulkt på NOK 500 pr dag som vil påløpe inntil forholdet er bragt i orden, jf naturmangfoldlovens § 73, 2.ledd.**

Det framgår av naturmangfoldloven § 73, 2.ledd at tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelse av en bestemmelse er oppdaget . Tvangsmulkt en begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter fristen for retting av forholdet. Normalordningen er at tvangsmulkt sett es når det ulovlige forholdet er oppdaget og tvangsmulkten skal da tjene til å fremtvinge etterlevelse.

Varsel om mulig tvangsmulkt er å betrakte som et forhåndsvarsel. Det gis en frist for å uttale seg om varsel om mulig tvangsmulkt. Fristen settes til 7 dager etter utsendelse av vedtaket.
